

POSTANOWIENIE

Dnia 26 stycznia 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk

w sprawie G. P.

skazanego z art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k. i in.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
w dniu 26 stycznia 2026 r.

kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie
z dnia 25 czerwca 2025 r., sygn. akt IV Ka 1378/19,
zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego Krakowa – Śródmieścia w Krakowie
z dnia 25 marca 2019 r., sygn. akt II K 709/16/S,

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. obciążyć skazanego G. P. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie z dnia 25 marca 2019 r., sygn. akt II K 709/16/S, G. P., w ramach zarzutu aktu oskarżenia (art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k.), uznany został za winnego tego, że:

- „w dniu 23 grudnia 2015 r. w K. na [...], prowadził w ruchu lądowym samochód marki P. o nr rej. [...], znajdując się w stanie nietrzeźwości, przy stwierdzonej zawartości alkoholu w wydychanym powietrzu na poziomie: I pomiar - 1,08 mg/1, II pomiar - 1,08 mg/l, będąc zarazem wcześniej prawomocnie skazany wyrokiem Sądu Rejonowego dla Krakowa - Krowodrzy w Krakowie z dnia 10 maja 2007 r., sygn. akt II K 1782/06/K, za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości”, tj. przestępstwa określonego w art. 178a § 4 k.k., za co wymierzono mu karę roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności (pkt I wyroku);

- „w dniu 23 grudnia 2015 r. w K. na [...], nie posiadając uprawnień do kierowania pojazdami mechanicznymi (prawa jazdy), umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym przez to, że znajdując się w stanie nietrzeźwości, przy stwierdzonej zawartości alkoholu w wydychanym powietrzu na poziomie: I pomiar - 1,08 mg/1, II pomiar - 1,08 mg/1, i prowadząc w tym stanie samochód marki P. o nr rej. [...], nie zachował szczególnej ostrożności podczas zbliżania się do skrzyżowania, odstępując od należytej obserwacji drogi przed pojazdem, co skutkowało najechaniem na tył samochodu marki R. o nr rej. [...] kierowanego przez S. P., który zatrzymał się przed skrzyżowaniem ze względu na warunki ruchu, czym nieumyślnie spowodował wypadek drogowy, w wyniku którego pasażerka prowadzonego przez niego samochodu marki P. o nr rej. [...] J. C. doznała obrażeń wielonarządowych, zwłaszcza odcinka szyjnego kręgosłupa i śródczaszkowych, skutkujących jej śmiercią, tj. przestępstwa określonego w art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 maja 2017 r. w zw. z art. 4 § 1 k.k., za co wymierzono mu karę 2 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności (pkt II wyroku).

W miejsce kar pozbawienia wolności wymierzonych z osobna w pkt I – II, orzeczono wobec oskarżonego karę łączną 3 lat pozbawienia wolności (pkt III wyroku).

Nadto, sąd *meriti* orzekł wobec oskarżonego:

- za przestępstwa przypisane w pkt. I i II środki karne w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych dożywotnio i taki też środek karny zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych dożywotnio orzeczono łącznie (pkt IV wyroku);

- za przestępstwo przypisane w pkt. I, środek karny w postaci świadczenia pieniężnego 10.000 zł na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej (pkt V wyroku);
 - za przestępstwo przypisane w pkt. II środek kompensacyjny w postaci nawiązki 1.000 zł rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej (pkt VI wyroku)
- oraz zwolniono go od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych w całości (pkt VII wyroku).

Apelację od wyroku Sądu pierwszej instancji wniósł obrońca oskarżonego zaskarżając orzeczenie to w całości. W apelacji zarzucił naruszenie przepisów postępowania, tj.:

2.1. „Art. 4 i 7 w zw. z art. 410 k.p.k.

- 2.1.1. przez pominięcie tego, że oskarżony kształtował swoje wyobrażenie o tym czy jest nietrzeźwy w oparciu o to jak się czuł, czyli na podstawie opisanych w protokole pobrania krwi symptomów, z których żaden nie odbiegał od normy cechującej człowieka trzeźwego, a decyzję o prowadzeniu pojazdu podjął po znacznym upływie czasu od spożycia alkoholu, gdy w oparciu o obserwację swojego organizmu doszedł do wniosku, że jest trzeźwy;
- 2.1.2. przez nieuwzględnienie całokształtu okoliczności w szczególności, istotnej, ujawnionej na rozprawie okoliczności przemawiającej na korzyść oskarżonego to jest tego, że przyczyną odstąpienia od obserwacji drogi było zdarzenie nagłe jakim było zachowanie pokrzywdzonej J. C., która zaczęła odpinać pas bezpieczeństwa przy czym, stwierdzenie przez oskarżonego że taki fakt następuje (usłyszenie/spojrzenie) mogło zgodnie z opinią biegłego (strona 5 protokołu rozprawy z dnia 18 października 2018 roku) zająć oskarżonemu około 2 sekundy, w trakcie których samochód poruszający się z dozwoloną *in concreto* prędkością 70 km/h pokonał 38,9 m, zaś istota wypadku zgodnie z opinią biegłego (strona protokołu rozprawy z dnia października 2018 roku) sprowadzała się do zbyt późnego dostrzeżenia konieczności zatrzymania samochodu, a zgodnie z opinią pisemną (str. 13), podjęcie decyzji o hamowaniu wcześniej o co najmniej 0,7 s niż faktycznie to nastąpiło zapobiegłoby uderzeniu w poprzedzający pojazd, nawet gdyby

pojazd prowadzony przez oskarżonego poruszał się z prędkością 76 km/h;

2.1.3. przez pominięcie całokształtu okoliczności ujawnionych na rozprawie w tym przemawiającej na korzyść oskarżonego zależności pomiędzy zachowaniem pokrzywdzonej, a wypadkiem polegającej na tym, że niezachowanie przez oskarżonego szczególnej ostrożności wynikało ze zdarzenia nagłego, nieprzewidzianego jakim było podjęcie przez J. C. skutecznej próby odpięcia pasa bezpieczeństwa, które skutkowało tym że oskarżony postrzegając je jako działanie sprowadzające niebezpieczeństwo dla pasażerki, reagując zgodnie z psychologicznymi uwarunkowaniami - odruchowo, odwrócił uwagę od obserwacji drogi przenosząc wzrok na pokrzywdzoną;

2.2. art. 5 § 2 k.p.k. przez jego niezastosowanie i pominięcie w ustaleniach stanu faktycznego tego, że warunkiem sine qua non zaistniałego zgonu pokrzywdzonej było odpięcie pasów bezpieczeństwa, a zgon nie nastąpiłby pomimo wypadku gdyby pokrzywdzona nie odpięła pasów bezpieczeństwa - a to w sytuacji w której Sąd prawidłowo ustalił, że pokrzywdzona odpięła w trakcie jazdy pas bezpieczeństwa, zaś w opinii ZMS wskazano że *„Przy zapięciu pasów ruch ciała pokrzywdzonej z kontaktem z elementami pojazdu i następowymi śmiertelnymi obrażeniami głowy oraz odcinka szyjnego kręgosłupa byłby mało prawdopodobne”*, w związku z czym nieuprawniona była przedstawiona w uzasadnieniu wyroku dywagacja, że to co jest *„mało prawdopodobne nie jest zupełnie niemożliwe”* (vide str. 23 uzasadnienia), a obowiązkiem sądu było zgodnie z art. 5 § 2 k.p.k. zinterpretowanie powyższej wątpliwości na korzyść oskarżonego i przyjęcie, że gdyby pokrzywdzona nie odpięła pasów nie doszłoby do skutku śmiertelnego;

które to uchybienia doprowadziły Sąd do błędnych ustaleń w zakresie stanu faktycznego co do czynów opisanych w pkt. I i II części dyspozytywnej wyroku, przez przyjęcie w pkt. I nieudowodnionej tezy, że oskarżony zdecydował się na prowadzenie pojazdu co najmniej godząc się, że jest nietrzeźwy, a w zakresie pkt II. przez bezpodstawne przypisanie oskarżonemu odpowiedzialności za skutek w postaci śmierci pokrzywdzonej J. C., w sytuacji, w której to jej działania związane z odpinaniem pasa doprowadziły do tego, że oskarżony chcąc im przeciwdziałać

odstąpił od obserwacji drogi w wyniku czego doszło do zderzenia, przy czym w wyniku tego wypadku pokrzywdzona nie odniosłaby obrażeń skutkujących zgonem gdyby nie odpięła uprzednio pasa bezpieczeństwa, zatem w sprawie nie było podstaw do przypisania oskarżonemu odpowiedzialności za skutek w postaci zgonu J. C., a w toku postępowania nie ujawniły się żadne dowody na to, że pokrzywdzona odniosłaby jakiegokolwiek obrażenia o których mowa w art. 177 k.k. gdyby miała zapięty pas bezpieczeństwa”.

W oparciu o te zarzuty skarżący wniósł o uchylenie wyroku w zakresie czynu opisanego w pkt. I części dyspozytywnej wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd Rejonowy dla Krakowa Śródmieścia w Krakowie oraz o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego od przypisanych mu czynów, względnie o uchylenie wyroku także w części dotyczącej pkt. II części dyspozytywnej i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd pierwszej instancji.

Wyrokiem z dnia 25 czerwca 2025 r., sygn. akt IV Ka 1378/19, Sąd Okręgowy w Krakowie:

I. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

1. w pkt. I wyeliminował sformułowanie „będąc zarazem wcześniej prawomocnie skazany wyrokiem Sądu Rejonowego dla Krakowa - Krowodrzy w Krakowie z dnia 10 maja 2007 r., sygn. akt II K 1782/06/K, za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości”, przypisany oskarżonemu czyn zakwalifikował jako występki z art. 178a § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym na dzień 23 grudnia 2015 r. przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k., jako podstawę wymiaru kary przyjął art. 178a § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym na dzień 23 grudnia 2015 r. przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k. i obniżył wymierzoną oskarżonemu za ten czyn karę do 8 miesięcy pozbawienia wolności;
2. w pkt. II przypisany oskarżonemu czyn zakwalifikował jako występki z art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym na dzień 23 grudnia 2015 r. przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k., jako podstawę wymiaru kary przyjął te przepisy i obniżył wymierzoną oskarżonemu za ten czyn karę do 2 lat i 7 miesięcy pozbawienia wolności;

3. w pkt. III jako podstawę wymiaru kary łącznej przyjął art. 85 § 1 i 2 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym na dzień 23 grudnia 2015 r. przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k. i obniżył orzeczoną oskarżonemu karę łączną pozbawienia wolności do 2 lat i 9 miesięcy pozbawienia wolności;

4. zmienił pkt IV w ten sposób, że:

- na mocy art. 42 § 2 k.k. w brzmieniu obowiązującym na dzień 23 grudnia 2015 r. przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k. za przestępstwo przypisane w pkt. I zaskarżonego wyroku, orzekł wobec oskarżonego środek kamy w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 6 lat;

- na mocy art. 42 § 3 k.k. w brzmieniu obowiązującym na dzień 23 grudnia 2015 r. przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k. za przestępstwo przypisane w pkt. II zaskarżonego wyroku, orzekł wobec oskarżonego środek kamy w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych dożywotnio;

- na mocy art. 85 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 90 § 2 k.k. w brzmieniu obowiązującym na dzień 23 grudnia 2015 r. przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek karny łączny w postaci dożywotniego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych;

5. w pkt. V jako podstawę orzeczonego środka przyjął art. 43a § 2 k.k. w brzmieniu obowiązującym na dzień 23 grudnia 2015 r. przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k. i obniżył wysokość orzeczonego świadczenia pieniężnego do 5.000 złotych;

6. w pkt VI jako podstawę orzeczonego środka przyjął art. 47 § 3 w zw. z § 4 k.k. w brzmieniu obowiązującym na dzień 23 grudnia 2015 r. przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k.;

II. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Kasację w niniejszej sprawie wniósł obrońca oskarżonego, podnosząc w niej zarzuty rażącego naruszenia prawa procesowego, które mogły mieć wpływ na treść orzeczenia, tj.:

1) „rażącą obrazę art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k.:

a. przez nie odniesienie się do zarzutu apelacji dotyczącego pominięcia przez sąd pierwszej instancji, kwestii wpływu pokrzywdzonej na odstąpienie przez oskarżonego od obserwacji drogi, a tym samym wpływu pokrzywdzonej na

- zaistnienie wypadku, a także w dalszej kolejności (przy przypisaniu oskarżonemu sprawstwa) na ocenę społecznej szkodliwości czynu;
- b. przez powierzchowne odniesienie się do zarzutu apelacji, dotyczącego apriorycznego przyjęcia, że odstąpienie od obserwacji drogi przez oskarżonego wywołane podjętym przez pokrzywdzoną manipulowaniem przy pasach bezpieczeństwa było zachowaniem zawinionym i nie wyjaśnienie przez sąd odwoławczy dlaczego uznaje, że oskarżony mógł pohamować naturalny, uwarunkowany psychologicznie odruch przeniesienia wzroku z obserwowanej drogi na pokrzywdzoną, w sytuacji w której nagle, bezprawne i niekonwencjonalne zachowanie pokrzywdzonej prowadziło do rozproszenia uwagi kierującego.
 - c. przez powierzchowne odniesienie się do zarzutu apelacji dotyczącego, naruszenia art. 5 § 2 k.p.k. i niewyjaśnienie, dlaczego zarzut ten zdaniem sądu odwoławczego nie jest trafny, oraz brak rzetelnego wyjaśnienia, dlaczego zdaniem sądu odwoławczego nie ma podstaw do zastosowania tego przepisu.
- 2) rażąco obrazę art. 5 § 2 k.p.k. poprzez zaaprobowanie ustaleń sądu pierwszej instancji dokonanych z pominięciem zasady in dubio pro reo i opartych o rozstrzygnięcie niedającej się usunąć wątpliwości na niekorzyść oskarżonego, przez przypisanie mu odpowiedzialności za skutek w postaci zgonu J. C., do którego doszło w związku z rozpięciem przez pokrzywdzoną pasu bezpieczeństwa, w sytuacji, w której daleko wątpliwym jest by skutek ten mógł nastąpić w wypadku w którym J. C. uczestniczyła, gdyby miała zapięty pas bezpieczeństwa”.

W oparciu o te zarzuty wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu drugiej instancji i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Krakowie do ponownego rozpoznania.

W pisemnej odpowiedzi na kasację Prokurator Rejonowy Kraków – Śródmieście Zachód w Krakowie wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Przyznać należy rację oskarżycielowi publicznemu, który w pisemnej odpowiedzi na kasację postulował jej oddalenie w oparciu o przepis art. 535 § 3

k.p.k.

Z brzmienia art. 519 k.p.k. wynika w sposób jednoznaczny, że przedmiotem zaskarżenia kasacją może być wyłącznie prawomocny wyrok sądu odwoławczego kończący postępowanie oraz prawomocne postanowienie sądu odwoławczego o umorzeniu postępowania i zastosowaniu środka zapobiegawczego określonego w art. 93a Kodeksu karnego.

Przypomnienie powyższego unormowania jest w tej sprawie konieczne z uwagi na sposób zredagowania kasacji, która zwłaszcza w pkt. 2 jej *petitum* odnosi się wprost do orzeczenia Sądu pierwszej instancji, bowiem to ten Sąd a nie Sąd Okręgowy w Krakowie dokonywał w niniejszej sprawie oceny dowodów i był wyłącznie władny, w wypadku stwierdzenia niedających się usunąć – przy zastosowaniu art. 7 k.p.k. – wątpliwości, postąpić stosownie do treści art. 5 § 2 k.p.k. Wprawdzie Sąd odwoławczy wydał w tej sprawie wyrok o charakterze reformatoryjnym jednak dotyczył on czynu przypisanego w pkt. I wyroku sądu *a quo* (zmiana opisu czynu i jego kwalifikacji prawnej z art. 178a § 4 k.k. na art. 178a § 1 k.k. – pkt I ppkt 1 wyroku Sądu Okręgowego), natomiast zmiana dokonana przez Sąd drugiej instancji odnośnie czynu przypisanego skazanemu G. P. w pkt. II wyroku Sądu Rejonowego nie dotyczyła kwestii dowodowych, lecz wyłącznie korygowała rozstrzygnięcie o karze przez jej obniżenie.

Prima facie do orzeczenie sądu instancji *ad quem* odnosi się zarzut zawarty w pkt. 1 kasacji rzecz w tym, że jest to zarzut jedynie formalnie poprawny (naruszenie art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k.), gdyż w rzeczywistości również w tym zakresie mamy do czynienia z rzutem pozornym, w którym mające wspierać go twierdzenia autora kasacji co do niepełnej i nierzetelnej kontroli odwoławczej nie tylko nie znajdują potwierdzenia w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku, lecz w rzeczywistości świadczą o próbie przerzucenia na etap postępowania kasacyjnego niedopuszczalnego w tym stadium zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych (arg. art. 523 § 1 k.p.k.).

Powyższe samo przez się świadczy o oczywistej bezzasadności i to na pierwszy rzut oka wniesionej w tej sprawie kasacji, bez potrzeby wnikania w argumentację zawartą w pisemnych motywach tego nadzwyczajnego środka zaskarżenia.

W związku z tym już wyłącznie na marginesie zauważyć należy, że nie jest prawdą jak twierdzi obrońca w pkt. 1 lit. a kasacji, iż Sąd odwoławczy nie odniósł się do apelacyjnego zarzut pominięcia przez Sąd pierwszej instancji kwestii wpływu pokrzywdzonej na odstąpienie przez skazanego od obserwacji drogi, a tym samym wpływu jej zachowania na zaistnienie wypadku i w dalszej kolejności (przy przypisaniu G. P. sprawstwa) na ocenę społecznej szkodliwości czynu. Przeczą temu wywody zawarte na s. 14-18 uzasadnienia zaskarżonego wyroku, które Sąd Najwyższy w tym składzie w pełni akceptuje. Przedstawiona w tym fragmencie uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie argumentacja wsparta motywacją ze s. 20, mającą swoją podstawę w opinii biegłego ds. technicznej i kryminalistycznej rekonstrukcji wypadków drogowych R. J., do której to opinii zastrzeżenia podniesiono dopiero w apelacji nie kwestionując jej na etapie postępowania pierwszoinstancyjnego, nie daje też jakiegokolwiek podstawy do twierdzenia o apriorycznym odniesieniu się przez sąd *ad quem* do tożsamego zarzutu apelacyjnego (pkt 1 lit. b kasacji).

Wreszcie Sąd drugiej instancji nie był zobowiązany wypowiadać się wprost do zawartych w zwykłym środku odwoławczym twierdzeń obrony o naruszeniu art. 5 § 2 k.p.k., a to w związku z wyrażaną w apelacji tezą o istniejących w sprawie niedających się usunąć wątpliwościach (pkt 1 lit. c kasacji). Skoro sąd *meriti* kwestię oceny dowodów rozstrzygnął na gruncie art. 7 k.p.k., zaś Sąd odwoławczy ocenę tę zaakceptował uznając, że dowody zgromadzone w sprawie, w tym opinia Zakładu Medycyny Sądowej CM Uniwersytetu Jagiellońskiego, ocenione zostały z zachowaniem zasady swobodnej oceny dowodów, sięganie po regułę *in dubio pro reo* było zbędne, a nawet niedopuszczalne.

Reasumując, ponieważ wniesiona w tej sprawie kasacja nie wykazała wad orzeczenia Sądu odwoławczego mających postać naruszenia prawa i to o charakterze rażącym oraz mającym istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, należało ją oddalić jako oczywiście bezzasadną.

Powyższe implikowało również obciążenie skazanego kosztami postępowania kasacyjnego stosownie do regulacji art. 637a k.p.k. w zw. z art. 636 § 1 k.p.k.

[J.J.]

[r.g.]